

СЛАВА ГЕРОІЧНІЙ ЧЕРВОНІЙ АРМІЇ, АРМІЇ ВИЗВОЛИТЕЛЬНОЇ!

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДИНАЙТЕСЯ!

РІК ВИДАВАННЯ XXV

ЧЕРВОНЕ ЗАПОРІЖЖЯ

ОРГАН ЗАПОРІЗЬКОГО ОБКОМУ І МІСЬКОМУ КІНЦЮ
ТА ОБЛАСНОЇ РАДИ ДЕПУТАТІВ ТРУДЯЩИХ

№ 38 (6320)

Середа, 23 лютого 1944 року

Ціна 20 коп.

„Немає сумніву в тому, що радянський народ і надалі своєю героїчною працею і напруженням всіх своїх зусиль забезпечить безперервний ріст виробничих сил країни для найшвидшої і остаточної розгрому німецько-фашистських загарбників“.

СТАЛІН.

НАКАЗ

ВЕРХОВНОГО ГОЛОВНОКОМАНДУЮЧОГО

23 лютого 1944 р.

№ 16

м. Москва.

Товариші червоноармійці і червонофлотці, сержанти, офіцери і генерали, партизани і партизанки!

26 роковин Червоної Армії народи нашої країни зустрічають в обстановці історичних перемог радянських військ над німецько-фашистськими військами.

Понад рік Червона Армія веде побідоносний наступ, гromлячи армії гітлерівських загарбників і змитаючи їх з радянської землі. За цей час Червона Армія успішно провела зимову кампанію 1942—43 р., виграла літні битви 1943 р. і розгорнула побідоносний зимовий наступ 1943—44 року. В цих безприкладних в історії війни кампаніях Червона Армія в боях пройшла на захід місцями до 1.700 кілометрів, очистила від ворога майже $\frac{3}{4}$ захопленої ним радянської землі.

В ході винищючої зимової кампанії Червона Армія ліквідувала сильну оборону німців на всьому протязі Дніпра від Жлобна до Херсона і тим самим перевернула розрахунки німців на успішне ведення затяжної оборонної війни на радянсько-німецькому фронті.

За три місяці зимової кампанії наші доблесні війська одержали величезні перемоги на Правобережній Україні, завершили визволення Київської, Дніпропетровської, Запорізької областей, визволили всю Житомирську, майже повністю Рівненську і Кіровоградську області, ряд районів Вінницької, Миколаївської, Кам'янець-Подільської і Волинської областей. Рішучими діями Червоної Армії ліквідовані намагання німецького контрнаступу в районах Житомира, Кривого Рогу і Умані. Радянські війська влаштували війнам новий Сталінград на правобережній Дніпра, оточивши і знищивши в районі Корсунь-Шевченківській 10 німецьких дивізій і одну бригаду.

Велика перемога одержана радянськими військами під Ленінградом. Наші війська зламали сильну систему довготривалих, глибоко ешелонуваних укріплень протипанка, розгромивши сильну групу німецьких військ, повністю визволили Ленінград від ворожих блокад і варварських артилерійських обстрілів. Радянські війни завершують очищення від фашистських катів Ленінградської і Калінінської областей і вступили на землю Радянської Естонії.

Розгорнулася масове вигнання окупантів з Радянської Білорусі: визволені майже повністю Гомельська і Подільська області, ряд районів Могилівської і Вітебської областей.

В несприятливих умовах винищючої зими наші війська, переборюючи сильні оборонні смуги ворога, за три місяці зимової кампанії очистили від загарбників біля 200.000 кв. кілометрів радянської землі. Червона Армія відбила у ворога понад 13.000 населених пунктів, в тому числі 82 міста

320 залізничних станцій. З фашистської неволі визволені нові мільйони радянських громадян. Наші Батьківщині повернуті важливі сільськогосподарські і промислові райони з багатими запасами залізної руди і марганцю. Німці позбулися цих економічно важливих районів, за які вони так одчайдушно цілювалися.

Тепер же всім повинно бути ясно, що гітлерівська Німеччина нестримно рухається до катастрофи. Правда, умови ведення війни в ній війни більш сприятливі для Німеччини, ніж в минулій світовій війні, коли вона з самого початку і до кінця війни вела боротьбу на два фронти. Однак, великим мінусом для Німеччини є той факт, що Радянський Союз в цій війні виявився багато сильнішим, ніж стара царська Росія в минулій війні. В першій світовій війні проти німецького блоку воювали на двох фронтах — 6 великих держав — Франція, Росія, Англія, США, Японія і Італія. В винищючій війні на бік Німеччини перейшли Італія і Японія, приєднавшись до фашистського блоку Фінляндія, переметнулася Румунія, що воювала в минулій війні проти Німеччини, при цьому основні сили Німеччини до цього часу діють на одному фронті проти Радянського Союзу. З історії відома, що Німеччина завжди виграла війни, якщо вона билася на одному фронті і, навпаки, програвала війну, коли вона змушена була воювати на двох фронтах. В винищючій війні Німеччина, воюючи основними силами на одному фронті проти СРСР, тим не менш не тільки не змогла одержати перемогу, але могутніми ударами озброєних сил Радянського Союзу опинилася поставленою на край катастрофи. Якщо Радянський Союз сам на сам не тільки витримав натиск німецької воєної машини, але і завдав німецько-фашистським військам нищівних поразок, то

тим більш буде безнадійним становище гітлерівської Німеччини, коли вступать в дію головні сили наших союзників і проти гітлерівської Німеччини розгореться могутній і наростаючий наступ армій всіх союзних держав.

Німецько-фашистські розбійники впадуться тепер в розшуках шляхів врятування від катастрофи. Вони знову угодяться на «тотальну» мобілізацію в тилу, хоч людські ресурси Німеччини вичерпані. Фашистські вероломи вживають одчайдушні намагання звести рожд в табір антигітлерівської коаліції і тим самим затьмачити війну. Гітлерівські злодюжки несуться з однієї нейтральної країни в іншу, прагнуть зав'язати зв'язки з прогітлерівськими елементами, шукуючи на можливість сепаратного миру то з нашою державою, то з нашими союзниками. Всі ці змири гітлерівців приречені на провал, бо в основі антигітлерівської коаліції лежить життєво важливий інтерес союзників, які поставили завдання розгромити гітлерівську Німеччину і її спільників у Європі. Саме ця спільність корисних інтересів веде до зміцнення бойового союзу СРСР, Англії і США в ході війни.

Наближається час остаточної розплати за всі злочинства, вчинені гітлерівцями на радянській землі і в окупованих країнах Європи.

Побідоносний наступ Червоної Армії став можливим завдяки великим трудовим подвигам радянських людей в усіх галузях нашого народного господарства. Трудящі Радянського Союзу підкріпили літні перемоги Червоної Армії на фронтах великими виробничими перемогами в тилу.

Робітникам вашої прохідності дотримоно виконують і переосначують встановлені державною планом, введуть до ладу нові заводи, доведуть печі і електростанції, відбудують в небагато короткі строки у визволених районах зруйновану скупками індустрію. Героїчні зусилля робітничого класу ще більш зміцнять всевоєнну матеріальну базу Червоної Армії і наближать тим самим час вашої остаточної перемоги.

Радянське селянство для державі продовольство для армії і міст, сировину для промисловості, надале самовіддану підтримку Червоній Армії.

Радянська інтелігенція надає велику допомогу робітникам і селянам в справі розгортання виробництва і задоволення потреб Червоної Армії.

Трудящі визволених районів з великим довом поширять допомогу Червоній Армії — своїм виробничими, включаючи в загальний потік вантажів, що йдуть на фронт, продукцію відбудовуваних заводів і сільського господарства.

Немає сумніву в тому, що радянський народ і надалі своєю героїчною працею і напруженням всіх своїх зусиль забезпечить безперервний ріст виробничих сил країни для найшвидшого і остаточного розгрому німецько-фашистських загарбників.

Створення нових військових формувань в союзних республіках, підготовлене бойовою спів-

НАКАЗ

Верховного Головнокомандуючого

23 лютого 1944 р. № 16

м. Москва

(ЗАКІНЧЕННЯ)

дружність народів СРСР у Вітчизняній війні і всією історією нашої держави, що більш зміцнює Червону Армію і увіляє в її ряди нові, бойові сили.

Товариші червоноармійці, червонофлотці, сержанти, офіцери і генерали! Товариші партизани і партизанки!

У великій визвольній війні за свободу і незалежність нашої Вітчизни ви проявили чудеса героїзму. Червона Армія домоглася рішучого повороту у війні на нашу користь і пильно впевнено йде до остаточної перемоги над ворогом. Ворог зазнає поразку за поразкою. Однак, піти ще не розбитий. Гітлерівські розбивники, бачучи наближення своєї загибелі і неминуєність відступу за всі страхітливі злочинства, вчинені ними на нашій землі, опираються в лють природних сил. Вони кидують в бій останні сили і резерви, чинлять усілякі козирські радніські землі, за кожну вигідну рубіж.

Саме цьому, як не великі наші успіхи, маємо і до цього повинні тверезо оцінювати сили ворога, бути пильними, не допускати в своїх рядах заляканих, самозаспокоєних, безтурботасти. Не було ще в історії війни випадку, щоб ворог сам плигнув у провалля. Щоб виграти війну, треба підвести противника до провалля і штовхнути його туди. Тільки неухильно прориваючи в своїй силі нищівні удари можуть взяти обір ворога і привести нас до остаточної перемоги. Для цього необхідно продовжувати удосконалювати бойову влучність бійців і військової майстерності командирів нашої армії. Обов'язок Червоної Армії—щодня підносити вище своє військово мистецтво, невпинно і старанно вивчати тактику ворога, вміло і своєчасно розгадувати його підступні виверт, протиставити ворожій тактиці нашу більш удосконалену тактику. Необхідно, щоб бойовий досвід і досягнення передових частин і з'єднань Червоної Армії стали надбанням всіх наших військ, щоб вся Червона Армія, всі її бійці і офіцери навчилися бити ворога за всіма перевагами сучасної воєнної науки.

Товариші червоноармійці і червонофлотці, сержанти, офіцери і генерали, партизани і партизанки!

Вітаючи і поздоровляючи Вас з 26-х роковинами Червоної Армії, наказую:

1. Всьому рядовому і сержантському складу—

піхотинцям, мінометникам, артилеристам, льотчикам, танкістам, саперам, зв'язківцям, кавалеристам—продовжувати повною вдосконалювати свою бойову майстерність, повністю виконувати нашу чудову бойову техніку, бити ворога, як б'ють його наші славі гвардійці, точно виконувати накази командирів, зміцнювати дисципліну і порядок, підвищувати організованість.

2. Офіцерам і генералам всіх родів військ—вдосконалювати мистецтво водіння військ, тактику маневрування, стримування всіх родів військ в ході бою, сміливіше і ширше втілювати в бойову практику досвід передових гвардійських частин і з'єднань, підняти на вищий ступінь культуру роботи штабів і військової праці, всіляко поліпшувати і розвинути нашу розвідку.

3. Всій Червоній Армії—вміло сполучити вогню і маневру змакувати ворожу оборону на всю її глибину, не давати ворогові передохнути, своєчасно ліквідувати ворожі строби контратаками, затримати наш наступ, вміло організувати переслідування ворога, не давати йому вивести техніку, сміливим маневром охоплювати фланги ворожих військ, прориватися в їхні таби, оточувати війська противника, дробити їх і знищувати, якщо вони відмовляються скласти зброю.

4. Партизанам і партизанкам—досягти допомоги Червоній Армії, напасти на штаби і гарнізони противника, громити його таби, руйнувати його комунікації і зв'язок, позбавити його можливості підтягувати резерви.

5. На відзнаку великих перемог, одержаних озброєними силами Радянської держави протягом минулого року, сьогодні, 23 лютого, в день 26-х роковин Червоної Армії, о 18 годині в Москві, Ленінграді, Києві, Дніпропетровську, Гомелі, Ростові салютувати доблесним військам Червоної Армії двадцятьма артилерійськими залпами.

Слава нашій побідючій Червоній Армії!

Слава радянській зброї!

Слава нашим відважним партизанам і партизанкам!

Хай живе наша велика Радянська Батьківщина!

Хай живе наша Всесоюзна Комуністична партія—підприємливі і організатор великих перемог Червоної Армії!

Смерть німецьким загарбникам!

Верховний Головнокомандуючий

Маршал Радянського Союзу **Й. СТАЛІН.**

НАКАЗ

Верховного Головнокомандуючого

Генералові Армії МАЛИНОВСЬКОМУ

Війська 3-го Українського фронту, в результаті наступу, сьогодні, 22 лютого, штурмом оволоділи містом Кривий Ріг і районом криворізьких рудників,—крупним промисловим центром України і важливим опорним пунктом оборони німців.

В боях за оволодіння містом Кривий Ріг відзначилися війська генерал-лейтенанта Глаголева, генерал-лейтенанта Шарохіна, генерал-майора Котова, генерал-майора Кособуцького, генерал-майора Кузнєцова, артилеристи генерал-лейтенанта артилерії Неделіна, генерал-майора артилерії Олексійенка, генерал-майора артилерії Хитрюцького, генерал-лейтенанта артилерії Вознюка і льотчики генерал-лейтенанта авіації Судець і генерал-майора авіації Толстікова.

На відзнаку одержаної перемоги з'єднання і

частини, що відзначилися в боях за звільнення міста Кривий Ріг, представити до присвоєння найменування «Криворізьких» і до нагородження орденами.

Сьогодні, 22 лютого, о 22 годині стовпа нашої Батьківщини Москва від імені Батьківщини салютуватиме доблесним військам 3-го Українського фронту, оволодівшим містом Кривий Ріг, двадцятьма артилерійськими залпами з двох сот двадцятьма титанових гармат.

За відзначні бойові дії оголошую подяку всім керівникам Ваших військ, що брали участь в боях за звільнення міста Кривий Ріг.

Вітаю славу героїв, що полягли в боротьбі за свободу і незалежність нашої Батьківщини!

Смерть німецьким загарбникам!

Верховний Головнокомандуючий

Маршал Радянського Союзу **Й. СТАЛІН.**

22 лютого 1944 року.

УКАЗ

Президії Верховної Ради СРСР

Про нагородження орденами Суворова Маршалів Радянського Союзу Будьонного С. М., Ворошилова К. В., Шапошнікова Б. М.

За успішне виконання завдань Верховного Головнокомандуючого нагородити:

ОРДЕНОМ СУВОРОВА I-го СТУПЕНЯ

1. Маршала Радянського Союзу Будьонного Семена Михайловича.

2. Маршала Радянського Союзу Ворошилова Климента Сфреновича.

3. Маршала Радянського Союзу Шапошнікова Бориса Михайловича.

Голова Президії Верховної Ради СРСР **М. КАЛІНІН.**

Секретар Президії Верховної Ради СРСР **О. ГОРКІН.**

Москва, Кремль.

22 лютого 1944 р.

УКАЗ

Президії Верховної Ради СРСР

Про присвоєння Маршалу артилерії Воронцову М. М. військового звання Головного Маршала артилерії

Маршалу артилерії Воронцову Миколаї Яковичу присвоїти військово звання Головного Маршала артилерії.

Голова Президії Верховної Ради СРСР **М. КАЛІНІН.**

Секретар Президії Верховної Ради СРСР **О. ГОРКІН.**

Москва, Кремль.

21 лютого 1944 року.

УКАЗ

Президії Верховної Ради СРСР

Про присвоєння Маршалу авіації Новікову О. О. військового звання Головного Маршала авіації

Маршалу авіації Новікову Олександровичу присвоїти військово звання Головного Маршала авіації.

Голова Президії Верховної Ради СРСР **М. КАЛІНІН.**

Секретар Президії Верховної Ради СРСР **О. ГОРКІН.**

Москва, Кремль.

21 лютого 1944 року.

УКАЗ

Президії Верховної Ради СРСР

Про присвоєння генерал-полковнику артилерії Яковлеву М. Д. військового звання Маршала артилерії

Генерал-полковнику артилерії Яковлеву Миколаї Дмитровичу присвоїти військово звання Маршала артилерії.

Голова Президії Верховної Ради СРСР **М. КАЛІНІН.**

Секретар Президії Верховної Ради СРСР **О. ГОРКІН.**

Москва, Кремль.

21 лютого 1944 року.

УКАЗ

Президії Верховної Ради СРСР

Про присвоєння генерал-полковнику бронетанкових військ Ротмістрову П. О. військового звання Маршала бронетанкових військ

Генерал-полковнику бронетанкових військ Ротмістрову Павлу Олександровичу присвоїти військово звання Маршала бронетанкових військ.

Голова Президії Верховної Ради СРСР **М. КАЛІНІН.**

Секретар Президії Верховної Ради СРСР **О. ГОРКІН.**

Москва, Кремль.

21 лютого 1944 року.

УКАЗ

Президії Верховної Ради СРСР

Про присвоєння генерал-полковнику військ зв'язку Пересипкіну І. Т. військового звання Маршала військ зв'язку

Генерал-полковнику Пересипкіну Івану Терентійовичу присвоїти військово звання Маршала військ зв'язку.

Голова Президії Верховної Ради СРСР—**М. КАЛІНІН.**

Секретар Президії Верховної Ради СРСР—**О. ГОРКІН.**

Москва, Кремль.

21 лютого 1944 року.

Підсумки місячного наступу військ Ленінградського і Волховського фронтів

Війська Ленінградського фронту в першій половині січня перейшли в наступ проти німецько-фашистських військ, що окупували в околі місто Ленінград; одночасно війська Волховського фронту почали наступ на місто Новгород.

Війська Ленінградського фронту ударили в районі Пулково і на південь від Оранієнбаум, прорвали сильно укріплену, глибоко ешелоновану довготривалу оборону німців на південний захід від Ленінграда. В той же час війська Волховського фронту, прорвавши ріку Волхов і верхів'я озера Шльє, також успішно прорвали сильно укріплену довготривалу оборону німців на захід і південь від Новгорода.

Наші війська, широко застосовуючи обхідні маневри в сполученні з фронтальними ударами, в перші 5-6 днів наступу оволоділи основними укріпленими опорними пунктами німецької оборони містами Красне Село, Ропша, Новгород, гарнізони яких були оточені і знищені. Під ударами наших військ зазнала катастрофи сильніша оборона німців, яку вони самі розцінювали, як «неприступний і непереможний «зімнічний замок» — «сталіне кільце» блокади Ленінграда.

Прорвавши розбиті частини німців, наші війська в ході безперервного наступу силою вибили противника з ряду прохідних укріплених рубежів на підступах до міста Луга і підійшли до цієї ріки, де вони намагаються зупинити наш наступ на встановленому сильному оборонному рубежі. Однак, рішучими і вдалими діями наших військ ріка Луга була форсована, а німецькі позиції на її річці були прорвані в районі міста Луга і обійдені з флангу на південь від Кінгісепп і Батецька.

В ході наступу наші війська за місяць прорвалися вперед на 150-250 кілометрів, очистили від противника узбережжя обоєї затоки до гирла ріки Нарва і територію до сходу від ріки Нарва і півночі озера, вийшовши на лінію Селма, Струги Красні, Плюса, Уторгош, Шимськ. Нашими військами визволено міста Петергоф, Урицьк, Ропша, Красне

Село, Пушкін, Павловськ, Гатчина, Мга, Тосно, Кінгісепп, Гдов, Луга, Любань, Чудово, Новгород, районні центри Ленінградської області: Волово, Осьміно, Ляди, Повна, Плюса, Оредеж, Батецька, Уторгош, Шимськ і біля 4.000 інших населених пунктів.

Визволена важливіша залізнична магістраль, що зв'язує Ленінград з Москвою — Жовтнева залізниця, а також визволені залізничні колії Ленінград—Вологда, Ленінград—Мга—Рибінськ, Ленінград—Новгород, Ленінград—Батецька, Ленінград—Луга, Ленінград—Оранієнбаум—Веймари, Ленінград—Кінгісепп, Веймари—Гдов, Гатчина—Тосно.

За місяць боїв завдяки важкій поразки основним силам 18 армії німців у складі: 11, 21, 24, 58, 61, 121, 126, 170, 212, 215, 225, 227, 290 піхотних, 8 і 28 легкопіхотних, 1, 9, 10, 12, 13 авіапольових дивізій, поліційної дивізії СС, іспанського легіону; танково-гренадерських дивізій СС «Нідерланди», «Норланд», «Фельдхерн халде», а також 12 танкової дивізії. Розгромлена крупна артилерійська групування важкої артилерії головного командування німецької армії, що обстрілювала Ленінград і мала на своєму озброєнні 320 гармат калібру від 150 до 406 мм.

Знищено: літаків—97, танків—275, гармат різного калібру—1.962, в тому числі гармат калібру від 150 до 406 мм—102, мінометів—2.235, кулеметів—3.642, автомашин—4.278, складів різних—460.

Противник втратив тільки вбитими понад 90.000 солдатів і офіцерів.

Нашими військами захоплено такі трофеї: танків—189, гармат різного калібру—1.852, в тому числі гармат калібру від 150 до 406 мм—178, мінометів—2.543, кулеметів—4.650, гвинтівки і автоматів—42.000, снарядів різного калібру—більше 1.000.000, патронів—17.000.000, автомашин—2.648, залізничних вагонів—615, складів з військовим майном—353.

Взято в полон 7.200 німецьких солдатів і офіцерів.

РАДІНФОРМБЮРО.

Втрати противника і трофеї наших військ в результаті ліквідації наступу німців в районі на південь від Звенигородка

Починаючи з 5 лютого німецьке командування, стягнувши з інших ділянок фронту в район на південний захід від Звенигородка 8 танкових і кілька піхотних дивізіонів, зробило одчайдушних спроб ударом прорватися до оточених в районі Звенигородка Шевченківський німецьких військ.

Цією величезних втрат ворогові вдалося досягти тільки в бойові порядки наших військ на південь від Звенигородка. Однак, зустрівши рішучий опір радянських військ, виснаживши і знекровивши в цих боях, німці не змогли надати допомогу своїм оточеним групуванням і 17 лютого вони були повністю ліквідовані нашими військами.

Після ліквідації оточеної групування в районі Корсуні-Шевченківський, наші війська обрушили удар проти німецьких військ, що намагалися допомогти своїм оточеним військам, і в чотирьохденних боях завдали німцям нової серйозної поразки, що перетворилася в розгром німців.

За час боїв з 5 по 21 лютого наші війська завдали німецьким військам, наступавшим з району на південь від Звенигородка наступних втрат:

Знищено: літаків—329, танків—827, автомашин—1.638, гармат—446. Противник в цих боях втратив убитими до 27.000 своїх солдатів і офіцерів.

Захоплено: танків—115, гармат—270, автомашин—1.850, бронетранспортерів і бронемашин—50, штабних автобусів 10. Взято полонених до 1.500 чоловік.

РАДІНФОРМБЮРО.

Спортивне товариство „Трудові резерви“ на старті профспілково-комсомольського кросу

Профспілково-комсомольський крос, що розгорнувся в місті на честь 26 роков Червоної Армії, одним з найбільш успішних учасників добровільно спортивне товариство „Трудові резерви“. З лютого—дві Червоної Армії—кросі взяло участь учасників і працівників різних учасників і шкіль ФЗО міста. Найкращий показав кросі досяг колектив

Оргбюро і члени нашого спортивного товариства докладають всіх зусиль, щоб зайняти гідне і почесне місце в кросі, як по лінії Головного Управління Трудових Резервів, так і зокрема серед фізкультурників Запорізької області, об'єднаних комітетом в справах фізкультури і спорту.

Д. Мінков.
Обласне Управління Трудових резервів.

ВРОГ ДОРОГО ЗАПЛАТИТЬ ЗА СВОЇ ЗЛОЧИНСТВА

До трудящих Запоріжжя від бійців і офіцерів
Запорізьких частин

З іменем Запоріжжя зв'язана наша війська слава і честь

Дорогі запорізьці! Робітники, інтелігенція і всі трудячі міста волюнтерів, волі і слави українського народу!

Бойовий гвардійський привіт шлють вам танкісти—запорізьці з'єднання гвардії лейтенанта Руссіянова. Присвоєння нашій частині найменування «Запорізької» на відзнаку її бойових заслуг, ми вважаємо для себе найвищою подією. З іменем вашого міста нерозривно зв'язана наша воїнська слава і честь. Ідучи в бій, ми палали бажанням і прагненням визволити знеславлену німцями нашу рідну землю, на якій стоїть місто Запоріжжя. І ми це зробили!

З того часу минуло чотири місяці. За цей період ми досягли нових бойових успіхів в боях з німецько-фашистськими військами. А ви у себе в рідному місті одержали також багато блискучих перемог по відбудові господарства, зруйнованого німецько-фашистськими мерзотниками.

Дорогі запорізьці! Недалеко день нашого повного торжества над підлим ворогом. Самовідданою працею в тилу допомагайте кувати перемогу. Несіть славу радянського народу далеко за межі нашої Батьківщини. Будьте гідними героїчних справ ваших предків.

Німецький зобіт продовжує ще топтати нашу священну землю, плач і стогін радянських людей ми чуємо ще за лінією фронту. Вони кличуть нас до нещадної помсти ворогові. В боях ми з честью пронесемо по вулицях нових визволених міст і сел свій гвардійський прапор, на якому накреслені Сталінські слова—«Смерть німецьким загарбникам!»

Хай живе наша героїчна Червона Армія і її передовий загін—Сталінська Гвардія.

Слава героїчним труженникам радянського тилу!

Хай живе великий полководець нашої епохи, натхненник і організатор перемог над німецько-фашистськими загарбниками—великий Сталін!

За дорученням рядового, сержантського і офіцерського складу Гвардійської Запорізької танкової частини лист підписали:

Командир Гвардійської Запорізької танкової частини гвардії підполковник ВЕРШКОЗИЧ, начальник політвідділу і заступник командира по політчастині Гвардійської Запорізької танкової частини гвардії підполковник БОДРЯКОВ, начальник штабу Гвардійської Запорізької танкової частини гвардії підполковник КІРЕЄВ.

Рука об руку будемо боротися за щастя нашої Батьківщини

Дорогі товариші!
Рядовий сержантський і офіцерський склад Н-ського Гвардійського Запорізького танкового полку шлють Вам, трудящим міста Запоріжжя, бойовий гвардійський привіт!

В жовтні 1943 року, разом з іншими з'єднаннями нашої доблесної Червоної Армії, ми визволили місто Запоріжжя від німецько-фашистських загарбників, повернувши нашій Батьківщині крупний промисловий центр України. Ворог чинив упертий опір, але перед мужністю, доблестю і героїзмом воїнів-гвардійців він не встояв. Червоний прапор знов засяяв над історичним містом Запорізької Січі, а сідий Дніпро став могилою десятків тисяч фашистських мерзотників.

Дорогі товариші! Ми бачили, які руйнування зробив німець в прекрасному місті Запоріжжі. Вам дуже багато треба буде попрацювати. Будемо ж разом боротися за щастя нашої Батьківщини, нашого народу,—ми на фронті, знищуючи фашистських окупантів, а ви в тилу, відбудовуючи своє місто від руйнування.

Гітлерівці дорого заплатять своєю чорною кров'ю за вчинені ними злочинства. Ми клянемося вам перед своїм гвардійським прапором, що ворог буде знищений, бо нашою волею, нашим прагненням до цього керує наш любий вождь, натхненник і організатор перемог Червоної Армії—великий полководець товариш Сталін.

Хай живе Верховний Головнокомандуючий Маршал Радянського Союзу товариш Сталін!

Хай живе наша доблесна Червона Армія і її передовий загін—Сталінська Гвардія!

Хай живуть трудячі міста Запоріжжя і Запорізької області!

Смерть німецьким загарбникам!

З доручення особистого складу лист підписали:

Командир полку гвардії полковник орденоносець ВЕРБА, заступник командира полку по політчастині гвардії майор орденоносець В. УШАКОВ, заступник командира полку по строевій частині гвардії майор дівчі орденоносець ГЛУХОВ, механік-водій гвардії старшина чотирижди орденоносець ТОПОРИШЕВ, механік-водій гвардії старшина трічі орденоносець К. ВАСИЛЕНКО, командир танку гвардії лейтенант двічі орденоносець МАЛИКОВ, механік-водій гвардії старшина трічі орденоносець ЄФІМЕНКО.
Діюча армія, 13 лютого 1944 року.

ВІД РАДЯНСЬКОГО ІНФОРМБЮРО

Оперативне зведення за 21 лютого

Протягом 21 лютого на південний захід і південь від міста Луга наші війська з боями зайняли кілька населених пунктів і серед них Селище, Воцька, Кирилково, Кілошиці, Васьково, Іванівська, Пехонь, Городище.

На захід, південний захід і південь від озера Ільмень наші війська продовжували розвивати успішний наступ і оволоділи районними центрами Ленінградської області містом Койльці, Волот, Піддор'є, районним центром Калінінської області містом Холм, а також з боями зайняли більше 100 інших населених пунктів, в тому числі Великий Уторгш, Низова, Острова, Ігнатово, Лопатуха, Велике і Мале Заборовье, Свинорд, Ілошенка, Угоща, Ціпино, Гушиха, Сухарево і залізничні станції Низи, Койльці, Верещино, Шелонь, Волот.

На Криворізькому напрямі наші вій-

ська, перейшовши в наступ, зламали опір противника і оволоділи вузловою залізничною станцією Долгінцево, а також з боями зайняли більше 50 населених пунктів, в тому числі Ново-Іванівка, Божедарівка, Вечірній Кут, Божаново, Ново-Українка, Полтавці, Анівка, Іванівка, Новий Кривий Ріг і залізничні станції Роковата, Коломійцево, Каганович, Радушна. Наші війська щільно підійшли до міста Кривий Ріг і зав'язали бої на околицях міста.

На інших ділянках фронту — розвідка, артилерійсько-мінометна перестрілка і в ряді пунктів бої місцевого значення.

Протягом 20 лютого наші війська на всіх фронтах підбили і знищили 40 німецьких танків. В повітряних боях і вогнем зенітної артилерії збито 11 літаків противника.

На південь від озера Ільмень наші війська, після запеклих боїв, оволоділи районним центром Калінінської області містом Холм. Німці протягом довгого часу укріплювали це місто і перетворили його в сильний опорний пункт. Наші війська, діючи з півдня на північ, прорвали оборону противника і, швидко просуваючись вперед, перерізали шосе Холм—Локня, що було основною комунікацією німців. Одночасно радянські частини форсували річку Ловать на північ і південь від Холма і зав'язали вуличні бої. На кінець дня, розгромивши противника, наші війська оволоділи містом Холм. На вулицях міста німці залишили більше 500 трупів своїх солдатів і офіцерів. Захоплено 20 танків, 32 гармати, 120 кулеметів, понад 600 автоматів і гвинтівки, склади з боеприпасами і продовольством. На аеродромі захоплено 45 німецьких літаків, частина яких пошкоджена і розбита. Взято значне число полонених.

На південний захід і південь від міста Луга наші війська визволяли від німецько-фашистських загарбників кілька населених пунктів. В боях за ці пункти знищено до 800 німецьких солдатів і офіцерів, 4 танки, 16 гармат, з них дві самохідних. Захоплено багато трофеїв і полонених. На одній ділянці, відбиваючи контратаку противника, бронебійники

молодший сержант Аксент'єв і червоноармієць Оріхов підбили три німецьких танки і знищили ворожих танкістів, що намагалися врятуватися втечею.

На захід і південний захід від озера Ільмень наші війська продовжували розвивати успішний наступ і оволоділи районним центром Ленінградської області містом Койльці. Частини ішого рашого з'єднання нагальними ударами оволоділи районними центрами Ленінградської області Волот і Піддор'є, а також зайняли багато інших населених пунктів. Противник завдав великих втрат в живій силі і техніці. Біля Н-ського з'єднання протягом дня вивішили два батальйони гітлерівців. Захоплено трофеїв, в числі яких 30 гармат і мінометів, 52 кулемети, 5 радіостанцій, великий обсяг військового матеріалу, 9 складів з боеприпасами, паливом і продовольством. Взято в полон велику групу німецьких солдатів і офіцерів.

На Криворізькому напрямі наші війська перейшли в наступ і, зламавши опір противника, штурмом оволоділи вузловою залізничною станцією Долгінцево, а також зайняли більше 50 інших населених пунктів. Розвиваючи успіх, наші війська щільно підійшли до міста Кривий Ріг і зав'язали бої на околицях

міста. Намагаючись за всяку ціну удержати Кривий Ріг в своїх руках, німці спільно підтягли врупні сили піхоти і танків і неодноразово кидалися в контратаки. Застосовуючи обхідний маневр, частини Н-ського з'єднання оточили і знищили горський гарнізон в ряді великих населених пунктів. Вивішено до 1.500 німецьких солдатів і офіцерів. Наші війська, діючи на південь від Кривого Рігу, відбили заперті контратаки противника і з боями просуваються вперед. Розстріляно два великі німецькі протитанкові гармати, 67 кулеметів, 327 автомашин та інші трофеї.

В Балтійському морі потоплено транспорт противника товщиною в 5.000 тонн.

Український партизанський загін імені 24-х роковин Червоної Армії напав на німецький гарнізон, розташований в районному центрі Володимирської області. Гітлерівці, що сховалися в кам'яних будівлях, чинили упорний опір. Партизани протягом трьох днів вели бої з противником і знищили до 200 ворожих солдатів і офіцерів. Захоплено обсяг з боеприпасами, 160 автоматів і гвинтівки та інші трофеї. Партизани ішого загону підірвали на мінах ешелон з німецькою жандармерією і полонили. Вбито і поранено багато гітлерівців.

Красной Армии нетла, нечисть выметет фотла

Від Ради Народних Комісарів Союзу РСР

Рада Народних Комісарів Союзу РСР з сумом сповіщає про передчасну смерть генерал-полковника Леселідзе К. Н., що сталася 21 лютого 1944 року у військовому госпіталі в Москві, куди він був евакуйований з фронту для лікування важкої хвороби після ускладнення грипу.

Похорони генерала Леселідзе К. Н. відбулися в м. Тбілісі у зв'язку з провільбою Віцеком Закавказького фронту КМУ(6) Грузії, Пам'ятки полковника Леселідзе К. Н. увічнюються йому пам'ятником.

ПРИВІТАННЯ ЧЕРВОЇ АРМІЇ ВІД ГЕНЕРАЛА ЕЙЗЕНХАУЕРА І КЛАРКА

НІ Ю-Йорк, 20 лютого. (ТАРС). Національна Рада американсько-радянської дружби повідомляє, що вона одержала телеграми від генералів Ейзенхауєра і Кларка, в яких вони вітають наступ Червоної Армії.

В привітанні генерала Ейзенхауєра говориться: «Два роки нісім місяців тому наш загальний ворог — ворог цивілізованого світу, не оголошуючи війни, поградував нашому вдерся на російську землю, виконуючи свою програму загарбання і спустошення. Після цього світ став свідком одного з найдоблесніших і історично подвигів оборонної війни, коли солдати російської армії уривали на себе всю силу ударів нацистської авіації».

В привітанні генерала Ейзенхауєра говориться: «Два роки нісім місяців тому наш загальний ворог — ворог цивілізованого світу, не оголошуючи війни, поградував нашому вдерся на російську землю, виконуючи свою програму загарбання і спустошення. Після цього світ став свідком одного з найдоблесніших і історично подвигів оборонної війни, коли солдати російської армії уривали на себе всю силу ударів нацистської авіації».

Бомбардування американськими літаками і німецьких авіазаводів

ЛОНДОН, 21 лютого. (ТАРС). В Лондоні офіційно оголошено про те, що вдень 20 лютого американські бомбардувальники вчинили наліт на Лейпциг. Дивізії важких бомбардувальників американського 8-го повітряного корпусу піддали бомбардуванню німецькі авіазаводи крім Лейпцига також в Готе, Бернбургі і Брауншвейзі. Було зроблено наліт також на військові спорудження в Тутеві, Ошер-

сленбі і на інші об'єкти в Німеччині. Як передає агент в цих повітряних прийняло участь американських бомбардувальників «Літаюча крісло» та «Випалювач». За заявою американської авіації майора Арнольда був «крупнішою операцією об'єк-

ПО ОБЛАСТІ

30 МІЛІОНІВ — В ФОНД ОБОРОНИ

Славне свято Червоної Армії трудящі Запоріжжя зустрічають посиленням всенародної допомоги фронту. Тільки робітники, колгоспники і інтелігенція Мелітопольського району внесли в державний банк на будівництво танків і літаків для Червоної Армії біля 3 мільйонів карбованців.

Загальна сума внесених трудящими області коштів в народний фонд оборони становить понад 30 мільйонів карбованців.

ВИПЛАТА ДОПОМОГИ СІМ'ЯМ ФРОНТОВИКІВ

Партія і уряд проявляють велике піклування про сім'ї фронтівників. По місту Запоріжжя тільки за січень місяць цього року сім'ям військовослужбовців виплачено біля 350.000 карбованців державної допомоги. По області сума державної допомоги сім'ям військовослужбовців за 5 місяців склала біля 5 мільйонів карбованців.

НА БУДІВНИЦТВО ЛІАКА

В подяку за своє визволення з німецько-фашистського рабства колгоспники сільгоспартілі «Жовтень» Софіївської сільради, Андріївського району вирішили побу-

дувати на свої кошти літак-винищувач. На будівництво літака ними внесено в державний банк 100.585 карб. Голова колгоспу Мусіфіров.

НАЗУСТРІЧ ВЕЛИКОМУ СВЯТУ ЧЕРВОНОАРМІЙСЬК

(По телефону). Колгоспники, робітники і інтелігенція району відправили бійцям і командирам на фронт понад 1.000 посилок з святковими подарунками. На відзнаку 26 роковин Червоної Армії трудящими району внесено до фонду оборони більше 1.300.000 карбованців.

Михайло - Лукашівська МТС зустрічає народне свято достроковим завершенням ремонту тракторів.

Крупний наліт американської авіації

ЛОНДОН, 21 лютого. (ТАРС). Штаб командування американських стратегічних військово-повітряних сил на європейському театрі воєнних дій повідомляє, що 21 лютого з'єднання важких бомбардувальників американського 8-го авіаційного корпусу в супроводі

англійських винищувачів бомбили військові об'єкти в Північній і Західній Європі. В цих операціях участь, приймаючи літаки, які того дня залетіли на територію Німеччини.

Заступник М. НЕЧ